

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2024. : kratki vodič

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2023**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:346845>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2024.

Kratki vodič

Prosinac, 2023.

NAKLADNIK

Grad Zagreb, Trg S. Radića 1, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Gradski ured za financije i javnu nabavu Grada Zagreba

PRIREDIO

Institut za javne financije, Zagreb

GRAFIČKI DIZAJN I PRIPREMA

Bachrach & Krištofić

NJI₃

ISBN 978-953-8319-40-2

Prijedlog gradskog proračuna za 2024. složen je i opsežan dokument koji prikazuje iz kojih se izvora planira prikupiti i trošiti gradski novac, pa je stoga značajan za sve stanovnike Grada Zagreba. Cilj je ovog kratkog vodiča pružiti što jednostavnije i sažetije osnovne informacije o tom prijedlogu i potaknuti građane da se uključe u proces donošenja proračuna. Na taj način mogu doprinijeti kvalitetnijim i učinkovitijim gradskim uslugama usklađenim s potrebama i željama građana s jedne, te mogućnostima Grada s druge strane. Osim ovog kratkog vodiča, na mrežnim su stranicama Grada dostupne i detaljnije informacije o [Prijedlogu proračuna za 2024.](#) koji sadrži i projekcije za 2025. i 2026., a opće informacije o gradskom proračunu i proračunskom procesu nalaze se u [Vodiču kroz proračun Grada Zagreba.](#)

Po kalendaru i odredbama propisanim [Zakonom o proračunu](#), gradski se proračun donosi na temelju [Programa stabilnosti RH za razdoblje 2024.–2026.](#), [Odluke o proračunskom okviru za razdoblje 2024.–2026.](#), te [Uputa Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne \(regionalne\) samouprave](#). Program stabilnosti – između ostaloga – sadrži ciljeve ekonomske politike za tekuću proračunsku godinu i sljedeće trogodišnje razdoblje te makroekonomski i fiskalni okvir **opće države**.

U srednjoročnom razdoblju očekuje se usporavanje rasta gospodarske aktivnosti. Programom stabilnosti RH za razdoblje 2024.–2026. iz travnja 2023. dane su makroekonomske projekcije koje su [Sažetkom jesenske makroekonomske projekcije HNB-a za Hrvatsku](#) ažurirane u rujnu 2023., pa se u 2024. i 2025. predviđa realni rast BDP-a od 2,6%, nakon čega bi se u 2026. trebao usporiti na 2,2%. U 2024. se očekuje inflacija od 4,7%, uz blago smanjenje na 2,4% u 2025. i 2,2% u 2026. Na temelju [Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.–2026.](#), očekuje se provođenje reformi i pojačana investicijska aktivnost potpomognuta instrumentima koji se financiraju iz **Mehanizma oporavka i otpornosti**, s rokom završetka planiranih reformi i ulaganja do 30. kolovoza 2026.

opća država

pojam koji obuhvaća središnju državu (proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna), te proračunske i izvanproračunske korisnike županijskih, gradskih i općinskih proračuna.

Mehanizam oporavka i otpornosti

namjenska bespovratna sredstva i povoljni krediti Europske unije. Cilj mu je ublažiti gospodarske i socijalne posljedice pandemije i učiniti europska gospodarstva i društva održivijima, otpornijima i spremnijima za izazove i mogućnosti zelene i digitalne tranzicije. Nacionalni plan oporavka i otpornosti je preduvjet za korištenje tih sredstava.

Ključni prioriteti gradskog razvoja u razdoblju 2023.–2025. su:

- zeleno i otporno gospodarstvo;
- veća društvena jednakost uz kvalitetne i dostupne društvene usluge;
- učinkovito i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima;
- zelena tranzicija i digitalna transformacija.

Planiranju proračunskih rashoda i izdataka pristupilo se s povećanim oprezom, imajući na umu prioritete zasnovane na zakonskim i podzakonskim obvezama, odlukama Skupštine Grada Zagreba te ranije sklopljenim ugovorima. Prema prijedlogu [Odluke o izvršavanju proračuna Grada Zagreba za 2024.](#) gradski proračunski korisnici neće uplaćivati vlastite i namjenske prihode u gradski proračun, nego će izravno sa svojih računa podmirivati obveze/rashode koje se iz njih financiraju. Ti će se prihodi i dalje iskazivati u gradskom proračunu, ali ne kao dio novčanog tijeka. Uključivanjem vlastitih i namjenskih prihoda u proces planiranja i izvještavanja želi se postići transparentnost i cjelovitost u izvještavanju o raspolaganju svim [prihodima i primitcima](#), kako proračuna, tako i svih [proračunskih korisnika](#), odnosno tijela i ustanova čiji je isključivi osnivač Grad Zagreb ili su sastavnice nekog od tih tijela ili ustanova.

U gradskom su proračunu prikazana i sredstva za bruto plaće, doprinose i ostale rashode za zaposlenike osnovnih i srednjih škola, kao i većine zdravstvenih ustanova koja se osiguravaju iz državnog proračuna. Ti se iznosi na rashodnoj strani prikazuju kao rashodi, a na prihodnoj kao sredstva pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan i kao prihodi od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO-a) na temelju ugovornih obveza.

Od 1. siječnja 2024. planira se mnoštvo izmjena u Zakonu o porezu na dohodak, a najvažnija je ukidanje prireza na porez na dohodak. Istovremeno, predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave svojim odlukama mogu odrediti visinu stopa godišnjeg poreza na dohodak (koje trenutno iznose 20%, odnosno 30%) tako da te nove stope kumulativno uključe i dosadašnji prirez. Slijedom toga, Grad je proveo savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak kojim se utvrđuje niža porezna stopa od 23,6% te viša od 35,4%. Učinak ovih novih prilagođenih stopa godišnjeg poreza na dohodak, uz istovremeno ukidanje prireza, neutralan je i za građane – porezne obveznike i za prihode gradskog proračuna.

U nastavku slijedi kratki prikaz prihoda, rashoda, računa financiranja i duga za razdoblje od 2024.–2026., te detaljnija razrada prihoda i rashoda za 2024. koji se uspoređuju s tekućim planom za 2023. ([Zaključak o preraspodjeli sredstava planiranih u Proračunu Grada Zagreba za 2023. od 18. rujna 2023.](#)).

prihodi, rashodi, primitci i izdatci

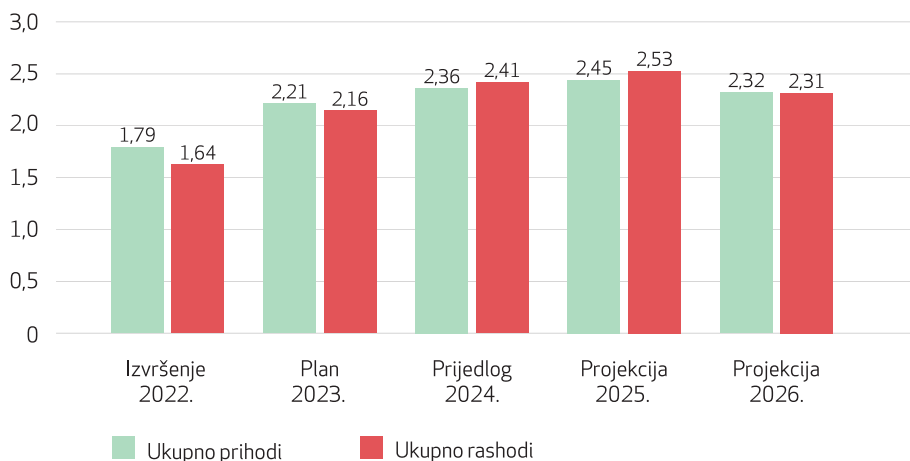
prihodi i rashodi koriste u računu prihoda i rashoda kada je riječ o poslovanju te o prodaji i nabavi nefinancijske imovine, a primitci i izdatci u računu financiranja kad je riječ o financijskoj imovini, uzimanju, davanju i otplatama zajmova. Ukratko, prihodi i rashodi vezuju se uz nefinancijske, a primitci i izdatci uz financijske transakcije.

preraspodjela proračunskih sredstava

ako se tijekom godine nepredviđeni ili nedovoljno predviđeni rashodi ili izdatci ne mogu podmiriti u okviru planiranih sredstava, gradonačelnik može, na prijedlog Gradskog ureda za financije i gradskoga upravnog tijela, odlučiti o tome da se oni podmire preraspodjelom proračunskih sredstava. Zakon o proračunu (čl. 60.) dopušta tijekom godine – uz gradonačelnikovo odobrenje – pod određenim uvjetima preraspodjelu prethodno izglasanih proračunskih sredstava.

PLANIRANI PRIHODI I RASHODI

Za 2024. se planira **2,36 mlrd. € ukupnih prihoda**, te **2,41 mlrd. € ukupnih rashoda**. Istodobno s prijedlogom proračuna za 2024., rade se i projekcije proračuna za 2025. i 2026. Grafikon 1 pokazuje da će planirani proračunski prihodi i rashodi u 2024. i 2025. porasti u odnosu na 2023., a zatim se u 2026. očekuje usporavanje rasta prihoda i rashoda.

Grafikon 1: Prihodi i rashodi proračuna Grada Zagreba, 2022.–2026. (u mlrd. €)*

* S vlastitim i **namjenskim prihodima** proračunskih korisnika i rashodima financiranim iz tih prihoda.

Gradski proračun sadrži **prihode i rashode 330 proračunskih korisnika** koji su dostavili prijedloge svojih financijskih planova nadležnim gradskim upravnim tijelima. Korisnici proračuna Grada Zagreba, odnosno gradski proračunski korisnici su tijela i ustanove čiji je isključivi osnivač Grad Zagreb ili su sastavnice nekog od tih tijela ili ustanova. **Zakonom o proračunu** su definirani uvjeti vezani uz prihode i rashode koje gradski proračunski korisnici moraju zadovoljavati. To su, primjerice, javnozdravstvene ustanove (domovi zdravlja, poliklinike, bolnice, zavodi), predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove, ustanove u kulturi, ustanove socijalne skrbi, Javna vatrogasna postrojba, Zavod za prostorno uređenje, Javna ustanova Maksimir, Zoološki vrt, Ustanova Upravljanje sportskim objektima, Ustanova za sveobuhvatnu skrb Tigrovi i Razvojna agencija Zagreb za koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja.

namjenski prihodi

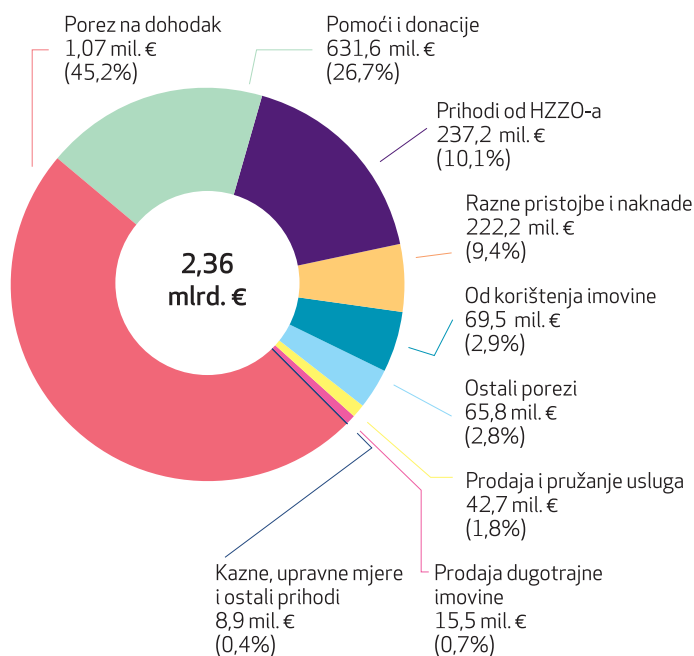
prihodi za koje je unaprijed utvrđena svrha trošenja. Primjerice, prihodi od komunalne naknade troše se na održavanje i građenje komunalne infrastrukture Grada.

Premda zbog olakšica ima i onih koji uopće ne plaćaju porez na dohodak ili plaćaju niže iznose, zaposleni će u 2024. u gradski proračun prosječno mjesečno uplatiti 200 € poreza na dohodak.

PLANIRANI PRIHODI

U 2024. planira se **2,36 mlrd. € ukupnih prihoda** (grafikon 2), od čega će se najveći dio, čak 45%, prikupiti od **poreza na dohodak** (1,07 mlrd. €). Značajni iznosi očekuju se od **pomoći i donacija** (631,6 mil. €), koje se **najvećim dijelom** (327,4 mil. €) odnose na pomoći za bruto plaće, doprinose i ostale rashode **za zaposlenike osnovnih i srednjih škola financirane iz državnog proračuna**. Slijede prihodi proračunskih korisnika od **HZZO-a** za pružene zdravstvene usluge (237,2 mil. €) i prihodi od raznih **pristojbi i naknada** u iznosu od 222,2 mil. € (od komunalnih doprinosa i naknada 142,7 mil. €). Svi ostali prihodi zajedno čine otprilike 9% i odnose se na prihode od ostalih poreza, korištenja imovine, prodaje i pružanja usluga, prodaje dugotrajne imovine, itd.

Grafikon 2: Prihodi proračuna Grada Zagreba, prijedlog 2024.*

* S vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika.

U odnosu na tekući plan iz rujna 2023., u 2024. se planira **150,7 mil. € (7%) više ukupnih prihoda**, pri čemu **najviše rastu prihodi od poreza (za 126,6 mil. € ili 13%)**. Pritom se porez na dohodak povećava za 121,9 mil. €, a ostali porezi (poput poreza na promet nekretnina ili na cestovna motorna vozila) za 4,7 mil. €. Prema Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prihodi od poreza na dohodak ostvarenog na području Grada Zagreba u cijelosti pripadaju Gradu.

Iz državnog se proračuna očekuje ukupno 327,4 mil. € **pomoći** za bruto plaće, doprinose i ostale rashode za zaposlenike osnovnih i srednjih ško-

la, te 42,8 mil. € pomoći izravnjanja za **decentralizirane funkcije**. Prema Zakonu o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske, Zagrebačke, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije, dio od 6% prihoda od poreza na dohodak namijenjenog za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva može se utrošiti za saniranje šteta i obnovu od potresa. Sredstva za pokriće tih rashoda u tom se slučaju osiguravaju u cijelosti u državnom proračunu.

Planira se i ukupno oko **189 mil. € iz EU fondova i od međunarodnih organizacija**. Tako se iz Mehanizma oporavka i otpornosti planira 73,6 mil. € za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola, cjelovitu obnovu potresom oštećenih objekata, te energetska obnovu zgrada javne namjene. Iz EU fondova se planira i 38,2 mil. € za različite projekte i aktivnosti: **projekt Greenway** – Savska ruta, sustav javnih bicikala, Centar za upravljanje prometom, gradnja nerazvrstanih cesta, pomoćnici u nastavi faza VI, modernizacija pothodnika, knjižnica Paromlin, projekt Gear Up, **projekt SOLIZAG**, **projekt Gift**, projekt H2CE, itd.

Prihodi proračunskih korisnika **od HZZO-a** za pružene zdravstvene usluge **povećavaju se za 20,9 mil. € (9,7%), prihodi od imovine za 9,5 mil. € (15,8%),** a prihodi od **raznih pristojbi i naknada za 2,05 mil. € (1%).**

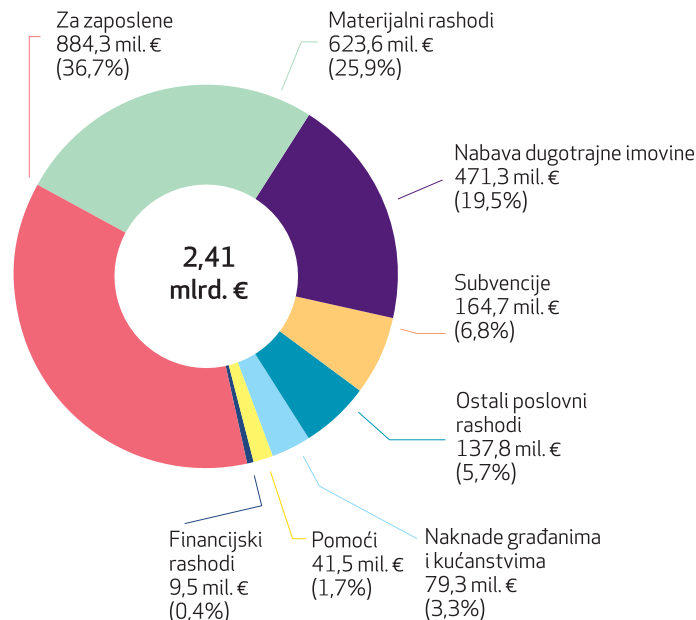
S druge strane, prihodi od **prodaje dugotrajne imovine smanjuju se za 13,1 mil. € (54%).**

decentralizirana funkcija odgovornost za dio određenih javnih usluga (osnovno i srednje školstvo, zdravstvo, socijalna skrb i vatrogastvo) koje je država prenijela na određeni broj županija, gradova i općina, određivši za to i dodatne oblike financiranja.

PLANIRANI RASHODI PO VRSTAMA

U 2024. se planira **2,41 mlrd. € ukupnih rashoda** (grafikon 3).

Grafikon 3: Rashodi proračuna Grada Zagreba po vrstama (ekonomska klasifikacija), prijedlog 2024.*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Rashodi za zaposlene (884,3 mil. €) su plaće, doprinosi i ostali rashodi za zaposlene, uključujući i one na projektima koji se financiraju iz sredstava EU-a. Od tog se iznosa 544,4 mil. € odnosi na sredstva za plaće zaposlenih kod proračunskih korisnika kojima se sredstva ne doznačuju iz proračuna Grada Zagreba. Uglavnom je riječ o zaposlenima u osnovnim i srednjim školama za koje se sredstva osiguravaju u državnom proračunu te zaposlenima u bolnicama i ostalim zdravstvenim ustanovama za koje sredstva osigurava HZZO.

Materijalni rashodi (623,6 mil. €) se najvećim dijelom odnose na tekuća i investicijska održavanja komunalne infrastrukture (npr. održavanje javnih površina, javne rasvjete, cesta, groblja i krematorija) i objekata gradske uprave, ali i na uredski materijal, energiju i usluge (primjerice, telefona, pošte, prijevoza, informiranja), neophodne za funkcioniranje gradskih upravnih tijela i gradskih proračunskih korisnika.

Za **nabavu i dodatna ulaganja u dugotrajnu imovinu** planira se utrošiti oko **471,3 mil. €**, najvećim dijelom za ulaganja u stambene i poslovne objekte, ceste, željeznice, plinovod, vodovod i kanalizaciju, postrojenja i opremu, prijevozna sredstva, i dr. (315 mil. €). Planira se izgradnja i obnova čak

sedam strateških projekata (gradska knjižnica i društveno-kulturni centar Paromlin, bazen Špansko, Dom sportova, stadion Kranjčevićeva, kino Europa, proširenje ceste i nova tramvajska pruga u Sarajevskoj kao i nova tramvajska pruga u Heinzelovoj). Najveći dio kapitalnih ulaganja realizirat će se putem Gradskog ureda za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove, a prema [Programu radova kapitalnih ulaganja u objekte za društvene djelatnosti i u obnovu objekata oštećenih potresom u Gradu Zagrebu u 2024.](#) i [Programu radova na području komunalnog gospodarstva u Gradu Zagrebu u 2024.](#) Za više detalja vidjeti dio teksta o razvojnim programima i važnijim investicijama.

Subvencije od 164,7 mil. € namijenjene su poticanju proizvodnje i usluga trgovačkih društava, obrtnika, poljoprivrednika, te malih i srednjih poduzetnika. Najveći se dio odnosi na javni gradski prijevoz – ZET (133,8 mil. €), zakupninu dvorane Arena (7,6 mil. €), subvencioniranje povećanih operativnih troškova isporučitelju vodnih usluga (7,2 mil. €), zapošljavanje osoba s invaliditetom (6 mil. €), Zagrebački inovacijski centar, poticanje razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva, manifestacija u funkciji razvoja gospodarstva Grada i podizanje konkurentnosti u turizmu (5,6 mil. €).

Ostali poslovni rashodi planirani u iznosu od **137,8 mil. €** najvećim dijelom podrazumijevaju tekuće donacije i kapitalne pomoći. Tekuće donacije (63,8 mil. €) se odnose na sufinanciranje sporta (23,7 mil. €), vjerske i privatne vrtiće i škole (14,8 mil. €), kulturu (npr. knjižnice, muzeje, kazališta, književnu, glazbenu, likovnu, filmsku djelatnost), Vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba te neprofitne organizacije (udruge, socijalni i razvojni programi i slično). Kapitalne se pomoći (60,4 mil. €) uglavnom odnose na pročišćavanje otpadnih voda (42 mil. €), obnovu voznog parka ZET-a (15,2 mil. €), nabavu vozila za prijevoz osoba s invaliditetom (1,3 mil. €) te Centar za gospodarenje otpadom (1 mil. €).

Naknade građanima i kućanstvima planiraju se u iznosu od **79,3 mil. €**. Obuhvaćaju pomoć za novorođenčad i roditelje odgojitelje (20,6 mil. €), dodatak uz mirovinu (14 mil. €), ZET prijevoz i prijevoz osoba s invaliditetom (12,8 mil. €), sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza učenika, nabavu udžbenika i drugih obrazovnih materijala te izvannastavne aktivnosti (10,1 mil. €), boksove za smještaj spremnika za komunalni otpad (5 mil. €), priključenje na komunalne vodne građevine (4,2 mil. €), pomoć kućanstvima za troškove stanovanja (1,5 mil. €) te razne druge programe pomoći osobama s invaliditetom, nezaposlenima, dobrovoljnim davateljima krvi, braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata, socijalno ugroženima, stipendije učenicima i studentima, itd.

Planira se **248 mil. € (11%) više ukupnih rashoda u odnosu na tekući plan iz rujna 2023.** Najviše se **povećavaju rashodi za zaposlene** (za 104,3 mil. € ili 13%), **rashodi za nabavu građevinskih objekata** (za 74,7 mil. € ili 43%),

rashodi za dodatna ulaganja na građevinskim objektima (za 45,2 mil. € ili 46%) te **subvencije** (32,4 mil. € ili 25%). Rashodi za zaposlene se najvećim dijelom povećavaju kod proračunskih korisnika kod kojih se sredstva za zaposlene gotovo u potpunosti osiguravaju u državnom proračunu ili preko HZZO-a. Istovremeno se **planira značajno smanjenje naknada građanima i kućanstvima** (za 21,8 mil. € ili 22%).

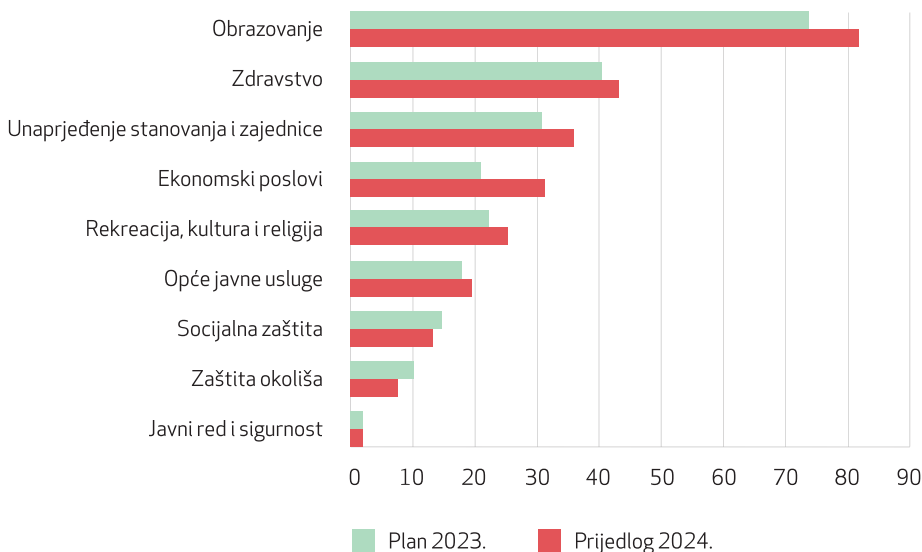

Ukupni rashodi u 2024. su veći od 2023. najviše zbog sljedećih ulaganja:

- **Nastavak obnove Zagreba, osobito zgrada javne namjene, zdravstvene infrastrukture, vrtića, škola i kulturnih ustanova.**
- **Projekti koji promiču zelenu transformaciju grada:**
 - izgradnja sunčanih elektrana na gradskim objektima u okviru projekta **SOLIZAG** ili „Sunčani krovovi“;
 - izgradnja biciklističke infrastrukture – državna biciklistička ruta broj 2. Greenway i biciklistička magistrala – Zagreb istok;
 - energetska obnova zgrada javnog sektora;
 - fotonaponski sustavi na javnim zgradama;
 - gospodarenje otpadom – unaprjeđenje i uspostava sustava cjelovita gospodarenja otpadom te podizanje kvalitete života građana zbog utjecaja odlagališta otpada Prudinec – Jakuševac;
 - nadoknada troškova izgradnje boksova za smještaj spremnika za komunalni otpad, itd.
- **Ulaganje u dječje vrtiće kako bi bili dostupni svoj djeci na području Grada Zagreba (Sveta Klara, Borovje, Podbrežje, Malešnica – Stenjevec, Čulinec, Sesevski Kraljevec, Žitnjak, i dr.); ulaganje u škole (Prva ekonomska škola, Gornjogradska gimnazija, te osnovne škole Jakuševac, Horvati, Čulinec, Lanište, Stjepan Benčeković, Borovje, Kajzerica, i dr.); ulaganje u druge objekte javne namjene (Gradska knjižnica Paromlin, Bazen Špansko – Oranice, Stadion Kranjčevićeva, Dom sportova, Kino Europa, i dr.).**
- **Ulaganje u prometnu infrastrukturu:** proširenje ceste i nova tramvajska pruga u Sarajevskoj, nova tramvajska pruga u Heinkelovoj, itd.
- **Jačanje programa stipendiranja** (za izvrsnost, osobe slabijeg imovinskog stanja, osobe s invaliditetom, romsku manjinu) i **ulaganja u deficitarna zanimanja** (zdravstvo, obrazovanje i socijalna skrb).
- **Zadržavanje standarda novčanih naknada ciljanim skupinama** (umirovljenici, hrvatski branitelji, dosadašnji korisnici besplatne godišnje karte ZET-a, itd.).
- **Promicanje borbe protiv energetske siromaštva** (dodjela energetskih paketa najsiriimašnijima).

PLANIRANI RASHODI PO NAMJENI

Grad će na svakog građanina prosječno mjesečno trošiti 262 € (grafikon 4), najviše za obrazovanje (82 €), zdravstvo (43 €), unaprjeđenje stanovanja i zajednice (36 €), ekonomske poslove (31 €) i rekreaciju, kulturu i religiju (26 €).

Grafikon 4: Prosječna mjesečna potrošnja po namjeni, po građaninu (funkcijska klasifikacija), prijedlog 2024. (u €)*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Rashodi za obrazovanje odnose se na predškolsko obrazovanje (za zaposlenike u gradskim vrtićima, subvencioniranje povlaštenih cijena gradskih vrtića), te osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (uključujući dio plaća za zaposlene, te materijalne rashode i nabavu dugotrajne imovine).

Rashodi za zdravstvo odnose se na zdravstvenu zaštitu, izradu i provedbu programa i strategija zdravstvene zaštite, promicanje zdravlja te prevenciju i suzbijanje ovisnosti, potpore zdravstvenim programima i projektima udruga i drugih oblika organiziranog zdravstvenog djelovanja i rada, koordinaciju i kontrolu zdravstvenih ustanova u vlasništvu Grada.

Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice uglavnom se odnose na održavanje gradske imovine i javnih površina (ulična rasvjeta i dr.).

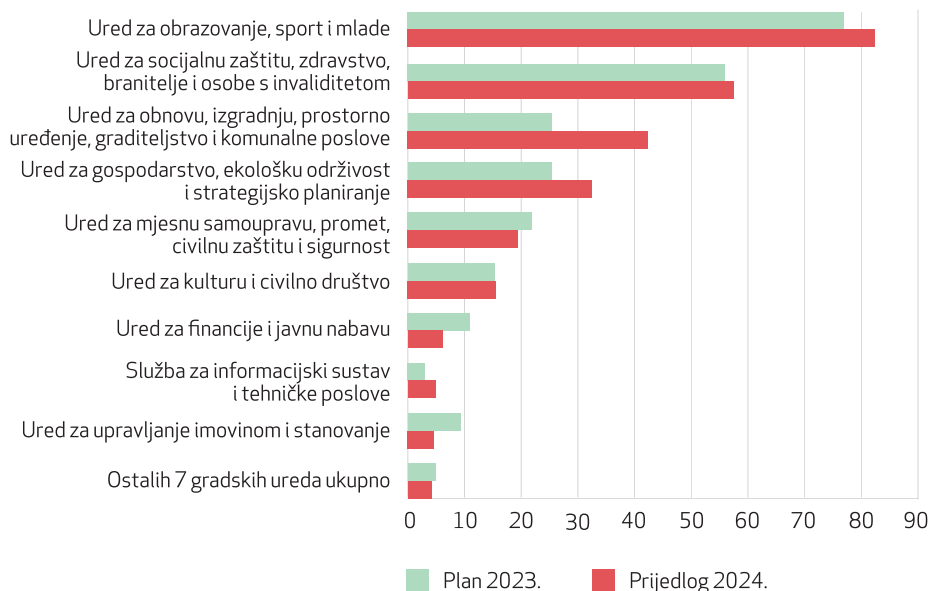
Ekonomski poslovi uglavnom se odnose na javni gradski prijevoz, gradnju i održavanje cesta, poljoprivredu i turizam.

Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju odnose se na financiranje kulturnih ustanova, pomaganje raznih kulturnih programa i djelatnosti, sufinanciranje sporta, subvencije za zakupninu dvorane Arena i sl.

Opće javne usluge uglavnom se odnose na trošak za zaposlene u gradskoj upravi i materijalne rashode gradskih upravnih tijela, kao i transakcije vezane uz otplatu gradskog duga.

PLANIRANI RASHODI PO GRADSKIM UPRAVNIM TIJELIMA

Veći dio gradskih upravnih tijela u ukupnim rashodima sudjeluje s relativno malim iznosima, dok će **četiri najznačajnija ureda** – za obrazovanje, sport i mlade, za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove, za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje – zajedno potrošiti **80% proračunskih sredstava**, odnosno prosječno **215 € mjesečno po građaninu**.

Grafikon 5: Prosječna mjesečna potrošnja po gradskim upravnim tijelima, po građaninu (organizacijska klasifikacija), prijedlog 2024. (u €)*

* S rashodima i izdancima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika.

RAČUN FINANCIRANJA

Za razliku od pojmova *prihodi* i *rashodi* koji se koriste u računu prihoda i rashoda za poslovanje te prodaju i nabavu dugotrajne imovine, u računu financiranja se za **financijsku imovinu**, uzimanje, davanje i otplate zajmova koriste pojmovi primitci i izdatci. *Primitci* su priljevi novca, npr. vraćene glavnice po danim zajmovima, od prodaje dionica i obveznica, od zaduživanja, a *izdatci* su odljevi sredstava po tim istim kategorijama.

Uključujući vlastite i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika, u 2024. se planira 157,2 mil. € primitaka, od čega 119 mil. € od novog zaduživanja (najvećim dijelom od Europske investicijske banke) i 38 mil. € od prodaje udjela u APIS-u. Istovremeno se planira 74 mil. € izdataka, gotovo u potpunosti za otplate postojećeg duga (tablica 1).

	Izvršenje 2022.	Plan 2023.	Prijedlog 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
Račun prihoda i rashoda					
Ukupni prihodi	1.794,6	2.210,7	2.361,5	2.445,7	2.316,7
Ukupni rashodi	1.637,6	2.164,0	2.411,9	2.529,9	2.308,2
Manjak/višk (a)	157,0	46,8	-50,4	-84,2	8,5
Račun financiranja					
Primitci od financijske imovine i zaduživanja	136,0	120,9	157,2	170,7	102,9
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	224,4	139,8	73,9	89,6	112,7
Neto financiranje (b)	-88,4	-18,9	83,2	81,1	-9,8
Manjak/višk tekućeg razdoblja (a) + (b)	68,6	27,9	32,8	-3,1	-1,3

Tablica 1: Račun prihoda i rashoda i račun financiranja, 2022.–2026. (u mil. €)*

* S vlastitim i namjenskim prihodima i primitcima proračunskih korisnika i rashodima i izdatcima financiranim iz tih prihoda i primitaka.

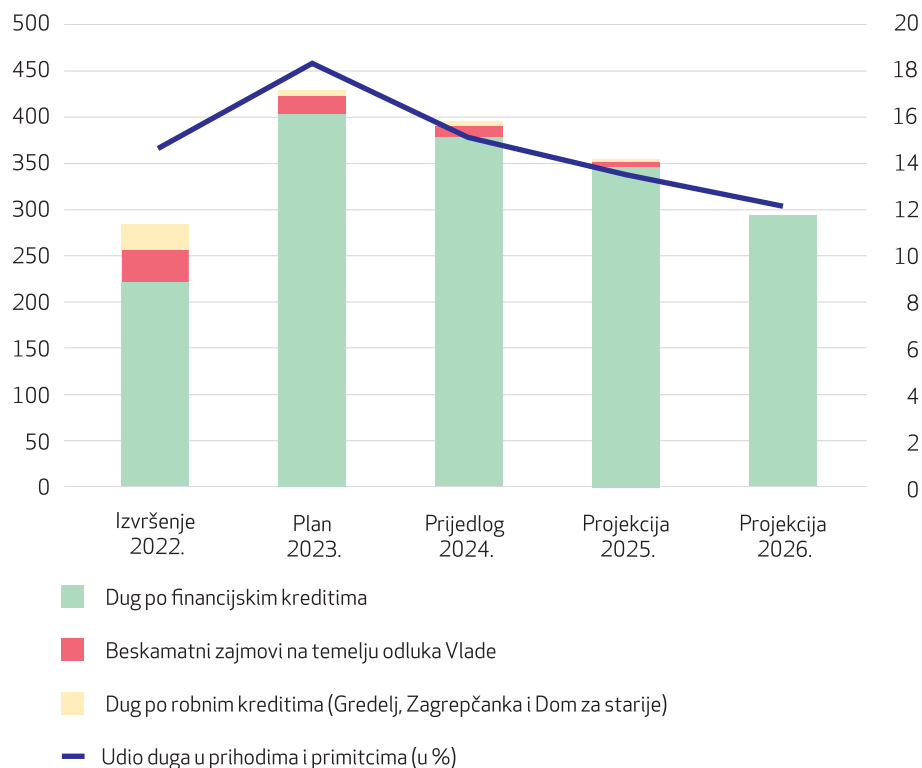
PLANIRANI DUG GRADSKOG PRORAČUNA

Projecirano stanje **direktnog duga** na kraju 2023. iznosi **429 mil. €**, odnosno 18,4% ukupnih proračunskih prihoda i primitaka (grafikon 6). Na kraju 2024. ukupan se direktni dug planira na razini od 395 mil. €, odnosno 15,1% ukupnih proračunskih prihoda i primitaka. Neophodno je napomenuti da Grad za dugoročno zaduživanje – prema [Zakonu o proračunu](#) – mora dobiti suglasnost Vlade, pa grafikon 6 prikazuje visinu planiranog, a visina stvarnog duga će ovisiti o toj suglasnosti.

financijska imovina
novac, depoziti, obveznice, zajmovi, itd.

direktan dug
zbroj svih proračunskih manjkova (deficita) iz tekućeg i ranijih razdoblja financiranih zaduživanjem.

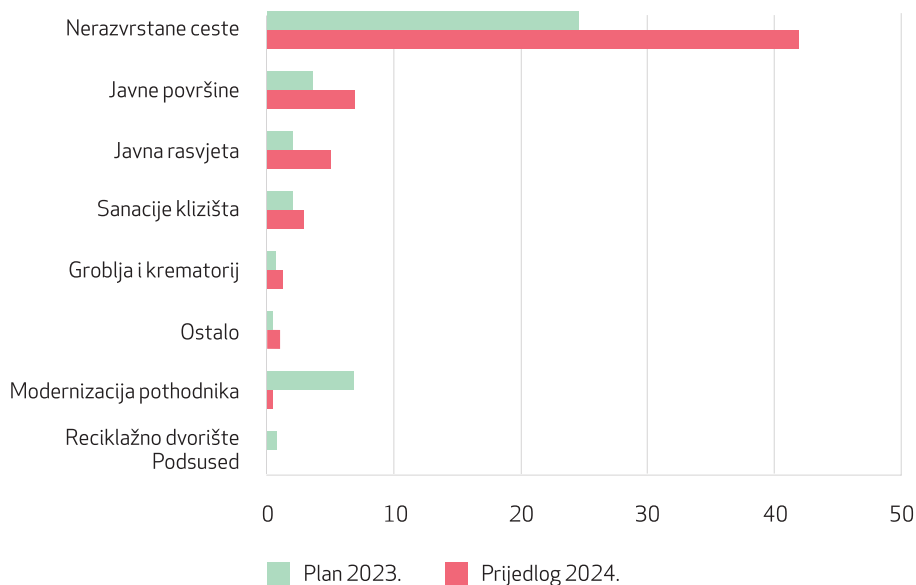
Grafikon 6: Direktni dug Grada Zagreba 31. prosinca (u mil. €, lijeva skala) i udio duga u proračunskim prihodima i primitcima (u %, desna skala), 2022.-2026.*

*U prihode i primitke uključeni su vlastiti i namjenski prihodi i primitci proračunskih korisnika. U direktni dug nisu uključene obveze po ugovorenim cesijama/factoring-u.

Uz direktan dug prikazan na grafikonu 6, Grad je potencijalno – kroz dana jamstva – izložen i **indirektnom dugu** od 416,5 mil. € (17,9% ukupnih prihoda i primitaka planiranih u 2023.). Od toga se najveći dio (305 mil. €) odnosi na jamstvo izdano u lipnju 2023. za obveznice Zagrebačkog holdinga izdane za refinanciranje duga iz 2007. odnosno 2016.

RAZVOJNI PROGRAMI – VAŽNIJE INVESTICIJE

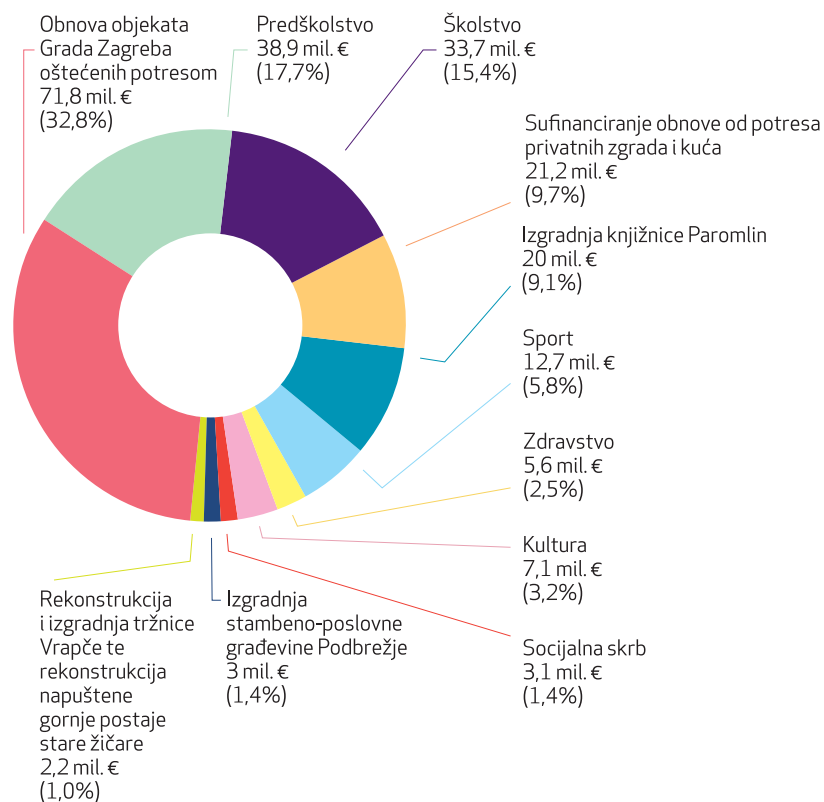
Za **gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture** u 2024. planira se **59,7 mil. €** (grafikon 7). Dobra opskrbljenost komunalnim uslugama pridonosi boljoj kvaliteti života i atraktivnosti gradskog prostora za smještaj poslovnih i društvenih sadržaja, pa su ova ulaganja osnovni preduvjet ostvarivanja općih ciljeva prostornog razvitka Grada.

Grafikon 7: Kapitalna ulaganja u gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, prijedlog 2024. (u mil. €)

Više od dvije trećine planiranih ulaganja u objekte i uređaje komunalne infrastrukture odnosi se na unaprjeđenja kvalitete, sigurnosti i razine usluge te osiguranja cjelovitosti prometne mreže u dijelu **kapitalnih ulaganja u nerazvrstane ceste (42 mil. €)**. Ovisno o projektima, sredstva će se upotrijebiti za izradu tehničke dokumentacije, različite etape gradnje i rekonstrukcije.

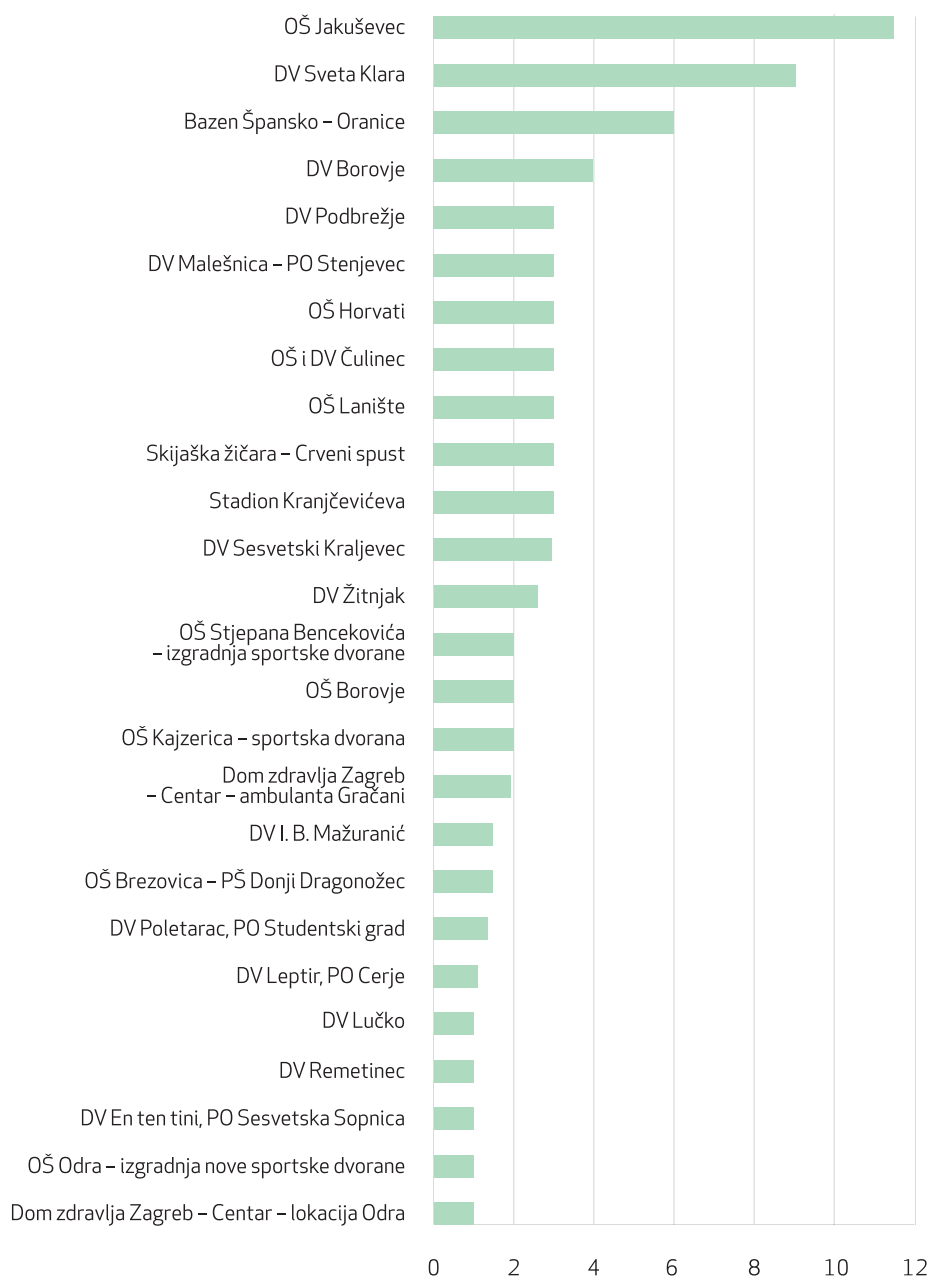
S planiranih **219,3 mil. € kapitalnih ulaganja u objekte za društvene djelatnosti i obnovu objekata oštećenih potresom** planira se postići ekonomičan, racionalan i funkcionalan razvitak društvene infrastrukture, optimizacija sadržaja društvenih djelatnosti, i obnova objekata oštećenih potresom (grafikon 8). Najznačajnija ulaganja odnose se na obnovu objekata Grada Zagreba oštećenih u potresu (71,8 mil. €), predškolsko (38,9 mil. €), školstvo (33,7 mil. €), **sufinanciranje obnove od potresa privatnih zgrada i kuća** (21,2 mil. €) te izgradnju Gradske knjižnice Paromlin (20 mil. €) koja zajedno čine 85% planiranih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti i obnovu objekata oštećenih potresom.

Grafikon 8: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti i obnovu objekata oštećenih potresom, prijedlog 2024. (u mil. €)

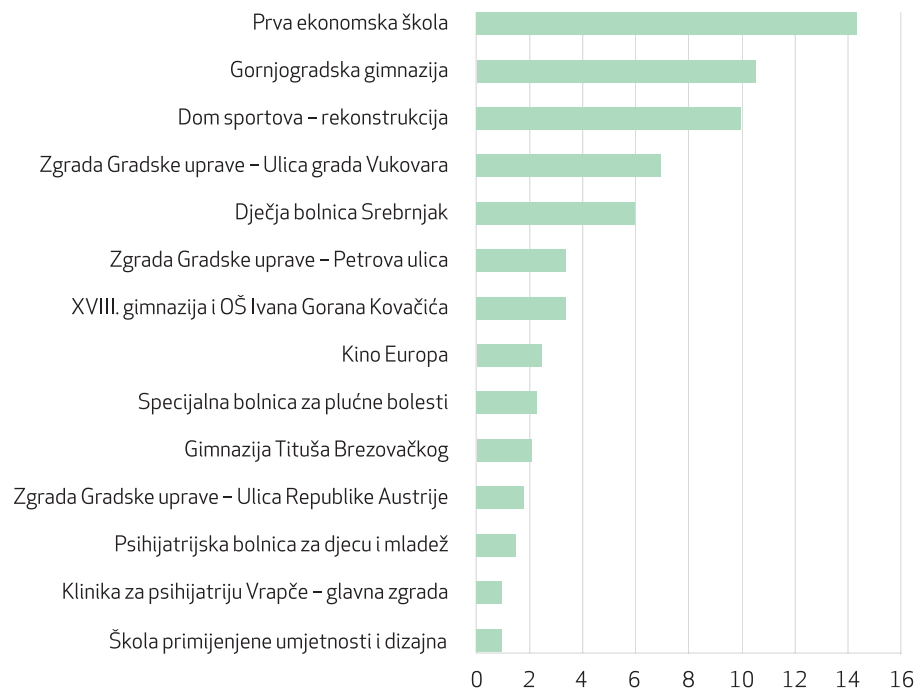
Grafikon 9 pokazuje neka od najvažnijih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, koja se – ovisno o projektu – odnose na troškove izrade projektne dokumentacije, ishodaenje akata o građenju, prenamjene prostora, adaptacije, sanacije, gradnje, opremanja te rješavanja imovinskih odnosa.

Grafikon 9: Dio najvažnijih kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, prijedlog 2024. (u mil. €)

S obzirom da je jedan od ključnih ciljeva ovog proračuna nastavak obnove Zagreba, neka od najvažnijih kapitalnih ulaganja u obnovu objekata oštećenih potresom prikazana su na grafikonu 10.

Grafikon 10: Dio najvažnijih kapitalnih ulaganja u obnovu objekata Grada Zagreba oštećenih potresom, prijedlog 2024. (u mil. €)

Osim kapitalnih ulaganja u obnovu objekata Grada Zagreba oštećenih potresom prikazanih na grafikonu 10, Grad mora i **sufinancirati obnovu od potresa privatnih zgrada i kuća**, sukladno Zakonu o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije (Narodne novine 21/23). U tu je svrhu u Proračunu Grada za 2024. planirano 21,2 mil. € (grafikon 8).

ŠTO VI MOŽETE UČINITI?

Gradska će skupština – kao predstavničko tijelo građana – 12. prosinca 2023. raspravljati o Prijedlogu proračuna za 2024., koji se mora usvojiti do 31. prosinca 2023. Riječ je o značajnom iznosu od 2,36 mlrd. € prihoda i 2,41 mlrd. € rashoda. Svaka će zaposlena osoba tijekom 2024. u proračun prosječno mjesečno uplaćivati 200 € poreza na dohodak, a na svaku će se građanku i građanina prosječno mjesečno trošiti 262 €, pa bi svi stanovnici Grada trebali biti zainteresirani za način prikupljanja i trošenja tog novca. Uz pomoć ovog kratkog vodiča i [Vodiča kroz proračun Grada Zagreba](#), i vi se možete uključiti i pokušati utjecati na konačni izgled proračuna za 2024. i na usluge koje ćete primiti. To možete činiti putem [mjesnih odbora, gradskih četvrti](#), izravno slanjem prijedloga i komentara [zastupnicima u Gradskoj skupštini](#), a imate [pravo i prisustvovati sjednicama Gradske skupštine i njezinih radnih tijela](#).

Ukoliko se želite informirati o prošlim proračunskim dokumentima Grada Zagreba, na ovoj [poveznici](#) možete pronaći sve dosad objavljene kratke vodiče, uz prijedloge proračuna, izglasane proračune, rebalanse proračuna i izvršenja proračuna od 2015. nadalje.

KORISNE MREŽNE STRANICE

[Grad Zagreb](#) – Službene stranice Grada Zagreba

[Grad Zagreb – Financije](#) – Gradski proračun,
kreditne ocjene Grada, obrasci

[Gradski ured za financije i javnu nabavu](#) – Kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradski uredi, zavodi i službe](#) – Detaljni podatci, kontakti,
nadležnosti, poslovi

[Gradska skupština](#) – Ustrojstvo, nadležnosti, radna tijela, propisi

[Gradske četvrti](#) – Osnovni podatci, granice područja, tijela, ovlasti

[Mjesni odbori](#) – Granice područja, sjedišta, tijela, ovlasti

[Zagrebački holding](#) – Ustrojstvo, usluge, aktualnosti, kontakti

[Službeni glasnik Grada Zagreba](#) – Svi gradski propisi

[Ministarstvo financija – lokalni proračuni](#) – Arhiva proračuna svih
općina, gradova i županija

[Zakon o proračunu](#) – Zakoni i propisi vezani uz proračun

[Institut za javne financije](#) – Transparentnost proračuna županija,
gradova i općina

[Vodiči kroz proračun Grada Zagreba](#) – opći vodič kroz proračun
Grada Zagreba te kratki
vodiči kroz razne proračunske
dokumente Grada Zagreba
od 2015. godine